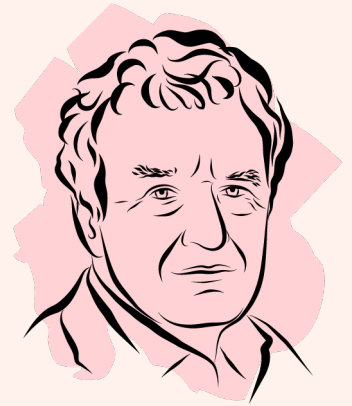

Mag een duurzame deugneus lekker in het zonnetje zitten?

Op een terras in de voorjaarszon. Warmte op het hoofd, koelte in de hand, flarden van gesprekken ('Weet je dat die acteur in *Adolescence* nog maar veertien was toen de serie werd opgenomen?'), niets te doen behalve naar mensen en wolken kijken. Heerlijk, toch?

Niet voor iedereen. Een zonnig terrasje brengt de duurzame deugneus in verwarring, bleek onlangs in dagblad *Trouw* (eens protestants, tegenwoordig bode van de groene kerk). Jazeker, ook redacteur Maarten van Gestel wordt vrolijk van de zon. Hij voert een praatje met zijn buurman en constateert dat iedereen opgewekt is als het zonnetje eindelijk weer aan de hemel staat.

Maar mag dat wel? De wereld 'staat in de fik, roepen klimaatactivisten'. Van Gestel schrijft al een paar jaar over klimaat, maar besteedde in die honderden artikelen nooit aandacht aan de 'goednieuwskant van klimaatverandering. Waarom eigenlijk niet? En moet ik dat als journalist – die de feitelijke veranderingen in de wereld beschrijft – niet net zo goed doen?'

Van Gestel vraagt Jan en alleman of hij wel blij mag zijn als de zon schijnt. Collega's bij zijn eigen krant brommen. 'Moeten wij zo'n vrolijk stuk brengen in *Trouw*, nota bene de groenste krant van Nederland?' Gerrit Hiemstra, voormalig weerman, vindt het allereerst helemaal geen lekker weer (hij is meer van schaatsen) en vindt daarenboven dat je 'klimaatontkenners' in de kaart speelt wanneer je zegt dat het leuk is om in het zonnetje te zitten. Een woordvoerder van Extinction Rebellion spant de kroon. 'Zeggen dat klimaatverandering positieve gevolgen heeft, is alsof je over Hitler benadrukt dat-ie snelwegen heeft gebouwd.'

Van Gestel omschrijft zichzelf als 'klimaatjournalist'. Mijn eerste stuk over klimaat stond op 5 oktober 1977 in *NRC Handelsblad* met als kop: 'Terugkeer van kolen kan broeikas om aarde scheppen'. Als klimaatveteraan heb ik wellicht dus enig recht van spreken. Welnu, ik constateer dat mijn jeugdige vakbroeder nog het een en ander heeft te leren.

Zo merkt hij op dat de eerste officiële warme dag (boven de 20 graden) rond 1920 pas eind april kwam en tegenwoordig al begin april. Maar hij weet niet (of laat weg) dat dit niet alleen komt door de gestegen CO₂-concentratie in de atmosfeer, maar ook door de spectaculair gedaalde luchtvervuiling (die zonnestraling minder blokkeert) plus een gedurende de afgelopen decennia naar het zuiden gedraaide wind.

Zo'n stuk vol ach en wee en kommer en kwel in *Trouw* staat niet op zichzelf. In een reportage van *Nieuwsuur* rouwden mensen tijdens een 'masterclass klimaatgesprekken' in een 'duurzaamheidscentrum' over de opwarmende aarde. Ze moesten ritueel hun handen wassen en spraken onder begeleiding van een 'klimaatcoach' hun sores uit.

Een dame: 'Ik huil om de planeet en alles wat daar groeit en bloeit.' Een jonge vrouw: 'Ik huil om een onzekere toekomst voor mijn kinderen.' Een man van middelbare leeftijd met witte krullen: 'Ik huil omdat we in Nederland nooit meer een Elfstedentocht kunnen schaatsen. Ik huil omdat het zo warm wordt dat de gletsjers verdwijnen.'

Het bestaan is een tranendal voor de duurzame deugneus. Niets mag. Vliegen niet, vlees niet, benzine niet, een cruiseboot niet. Onlangs beschreef *NRC*-redacteur Marjoleine de Vos hoe verschrikkelijk ze het vindt dat ze bij de borrel geen roggebroodje met makreel, mayonaise en kappertjes meer mag eten. Ze tastte overigens in het duister over de vraag welke makreel nou wel en niet mocht. Ze had zich er in verdiept en constateerde dat makreel uit Cornwall slechter is dan die uit het zuidoosten van Engeland, dat die uit Noorwegen en Nederland het best lijkt, maar de makreelologen dat nog niet zeker wisten.

Gelukkig is er een geitenpaadje. Doorgaan met wat je graag doet en daar inwendig bij treuren. Dat kan in vele geuren en kleuren: vliedschaamte, vleesschaamte, bloemschaamte, cruiseschaamte, bezorgschaamte, dieselschaamte, koemelkschaamte, doucheschaamte (elke dag en langer dan 5 minuten), 'makreelschaamte'.

En bij dezen dus de 'terrasschaamte'. Voor de duurzame deugneus die de koperen ploert niet kan weerstaan. 'Sorry planeet, ook ik moet natuurlijk vreselijk huilen om al die gletsjers, maar vandaag is het zonnetje me net iets te behaaglijk. Ik zit op een terras, maar bij wijze van compensatie schaam ik me diep.'

Na vliedschaamte en bezorgschaamte is er nu ook 'terrasschaamte'